



Lotte Mørks prædiken 3. søndag efter påske

Taler

Lotte Mørk
Hospitalspræst

Dato

21. april 2024

Sted

Rigshospitalets Kirke

Omstændigheder

Prædikentekster

Hebræerbrevet kapitel 4, vers 14-16
Johannesevangeliet kapitel 14, vers 1-11

Salmer

Den mørke nat forgangen er
Vi rækker vore hænder frem
Sorrig og glæde de vandre til hobe
Skriv dig, Jesus, på mit hjerte
Min Jesus, lad mit hjerte få

1

"Jeres hjerte må ikke forfærdes – tro på Gud og tro på mig...".

5

Jesus siger de ord til disciplene – til hans venner – der står overfor at skulle miste ham. Kan man sige det her til mennesker i sorg? Inden jeg svarer på det – så vil jeg fortælle om et forældrepar, der havde al grund til at være forfærdet. Jeg har fået lov til at fortælle deres historie – primært fordi de synes, de havde et vigtigt budskab at give videre til os:

10

Kvinden fødte lang tid før termin. De var selvfølgelig, de her forældre, i chok. Intet var parat. Efter fødslen kom barnet på neonatalafdelingen (spædbørns intensiv) i respirator og der kom en eller anden form for ro på. Men ingen kendte udfaldet; ville barnet overhovedet overleve og hvis det overlevede; hvad overlevede det til og med hvilke mén? Der midt i kaos og maskiner og hvide kitler, havde forældrene sagt ja til at få deres lille barn døbt. Mange spørger sikkert sig selv om, hvordan man overhovedet kan tænke den tanke at få sit barn døbt i sådan en kritisk situation. Men lige præcis i den situation, hvor de som forældre står magtesløse og ser på – der hvor de intet kan gøre – hér kan de trods alt vælge dåben, det bliver noget, de vælger for deres barn. Og dér – lige midt i dåben, midt i dåbens ord, fortalte forældrene, at ALT gav mening. Lige dér midt i fortvivelse og uvished, lige dér var de lykkelige. De ville aldrig glemme det øjeblik! For i det øjeblik blev det manifesteret, at det lille barn virkelig var DERES barn – for evigt.

20

25 Det er et godt eksempel på mennesker, der midt i forfærdelsen ikke var
forfærdede. Historien her handler om, at man godt kan finde mening og ja
endda være lykkelig på trods af at man er i krise og sorg. Men for os moderne
mennesker er det nærmest umuligt at forstå. Vi tror, at det er ude med os, hvis vi
ikke er Gud i eget liv og har den velkendte kontrol. Vi tænker ofte kun på det vi
30 kan se og forstå her og nu. På det endelige.

Måske var det på samme måde for disciplene dengang; de forstod heller ikke,
hvorfor Jesus sagde, at deres hjerter ikke skulle være forfærdede, når de nu stod
overfor at skulle miste ham. Forestil dig at man sagde det til en alvorligt syg
35 patient: "Du skal ikke være forfærdet – eller bekymret – bare tro på Gud". Jeg
tvivler på, at ordene ville være til trøst. Snarere til provokation. For hvem har
dog lov til at tage forfærdelsen fra et menneske, der står i det mørkeste mørke?

Men jeg tror alligevel ordene indeholder noget vigtigt – at vi rent faktisk kan
40 indgyde håb med dem – som Jesus gjorde igen og igen. *Men* det kræver en
mellemregning: At vi retter blikket væk fra alt det endelige; dét vi kan styre og
kontrollere – og mod det evige og Gud; alt dét vi ikke selv skaber og har magt
over.

45 Og præcis her går vi galt i byen – vi klamrer os til endeligheden. Og derfor bliver
ordene, der egentlig var ment som trøst a la: "Du skal ikke være bange, det skal
nok gå" i bedste fald tomme og i værste fald en negligering af det menneske vi
siger det til. Når vi kun har blik for endeligheden, ser vi kun halvdelen af det
hele – og snyder os selv for evigheden – alt det, der ikke hører op.

50 Så hvis ordene skal blive virkelighed for os, kræver det, at vi tør være med ALT,
hvad der er. For livet er ikke et enten/eller. Livet er et både/og. Livet er fyldt
med både sorg OG glæde. Håb OG håbløshed, mening OG meningsløshed.
Aldrig kun det ene. Et liv uden sorg er et liv uden kærlighed.

55 Påsken – ja, Kristendommen – handler præcis om denne dobbelthed: Jesu død
OG opstandelse. Ingen opstandelse uden død. Men til gengæld kan man godt
have død uden opstandelse – når vi netop gør os selv til Gud og ikke vil
acceptere døden som vilkår vi er nødt til at leve med. Her kommer fortvivlelsen
60 til at råde.

Jeg talte med en patient, der havde været igennem et hårdt behandlingsforløb, men som var blevet helbredt. Han fortalte, at en af hans venner meget
65 velmenende havde sagt: *“Intet er så skidt, at det ikke er godt for noget”*. Endnu et udtryk fra det endelige. Men jeg har det ærlig talt svært med det udtryk – særligt her midt i en krigstid... – og ikke mindst som præst her på Rigshospitalet, for her bliver alt ikke nødvendigvis godt igen. Udtrykket er gratis at bruge, når smerten, angsten og fortvivlelsen ER gået væk. Som fx når en kvinde føder, så er
70 det en forløsende smerte, fordi der kommer et barn ud. Men sådan er det langt fra altid: Når du er blevet syg eller en af dine kæreste er blevet syge. Når du står midt i sorgen over at have mistet din elskede. Når du er blevet deprimeret. Skilt. Fyret. Hvad så? Hvad hvis der ikke kommer noget godt ud af smerten eller lidelsen? Så holder parolen om, at *“intet er så skidt, at det ikke er godt for noget”*,
75 ikke!

Jeg tror vi siger de ting af to årsager: For det første fordi vi forsøger at skabe mening med ALT. Der er sådan en nyttefilosofi ind over mange af vores
80 tolkninger i dag: Alt skal give mening og alt skal være godt for noget, fordi det er så svært at være i meningsløsheden.

For det andet siger vi det for vores egen skyld, fordi vi ikke kan holde den afmagt ud, den anden vifter os om næsen med. Derfor pakker vi endelighedens
85 brutalitet og begrænsning ind i tomme paroler. I begge tilfælde ender vi med at negligere det menneske, der netop har brug for vores fællesskab og *vores* blik på noget større; nemlig Gud og dermed det evige.

Sommetider er der intet at sige og det er måske her, der er ALT at sige, hvis du tror på, at der er mere end det vi kan se og forstå her og nu. For det SKAL nok
90 gå. Det VIL blive anderledes. Det betyder ikke, at død og lidelse går væk, men at der *er* noget i døden; nemlig opstandelse. Og, som jeg allerede har sagt, så kan vi ikke have opstandelse uden død. Troen, hvorfra ordene kommer, kræver at vi hengiver os til, at vi ER afmægtige i forhold til, at vi er endelige – at vi skal dø.

95 Derfor er de her tekster fra Johannesevangeliet, mellem påske og pinse, gode, fordi Jesus minder os om noget vigtigt: Han minder os faktisk om, at vi skal græde over døden – selvfølgelig skal vi det (for den er vores fjende, som Grundtvig siger – i hvert fald, når vi elsker livet). Men, siger Jesus også, døden skal kun vare i kort tid. Døden, smerten og fortvivlelsen VIL få en ende. Selv
100 døden skal dø. Fordi noget er stærkere: Kærligheden. Nogle vil sige, at det er

tomme præsteord, men ordene er faktisk meget konkrete, for: Kærligheden kan bære døden. Kærligheden fortsætter ufortrødent. For vi stopper jo ikke med at elske, bare fordi den vi elsker, dør. På den måde kan vi tale om, at kærligheden er stærkere end døden. Det er ren opstand mod døden og præcis dét, der gør, at vi kan rette blikket mod evige og sætte vores lid til Gud.

Livet er underfuldt og for nogle af os også vidunderligt ind imellem, men det er også brutalt. Det kan vi faktisk godt holde til, hvis vi sammen tør erkende det. Hvis vi tør være med hinanden såvel i glæden som i sorgen – og gå ind i mørket sammen.

Men det kræver som sagt, at vi er i stand til at give slip på det endelige – alt dét, vi kan kontrollere. Det er nærmest umuligt at gøre alene, for hvad sker der, hvis du slipper? Så risikerer du at falde. Vi er nødt til at hengive os til, at vi bliver grebet.

Jeg tror, at vi har brug for at have fat i hånden på en anden. Jesus er billedet på denne anden. Og vi låner hans ord, når vi siger “Jeres hjerter må ikke forfærdes, tro på Gud og tro på mig”. Han er den, der skal minde os om, at smerten og sorgen skal få en følgesvend – nemlig glæden. Glæden vinder over sorgen, og det gør den, fordi glæden var der først – for hvis ikke det havde været for glæden, havde der aldrig været sorg.

Og det er jo præcis, hvad forældrene, jeg fortalte om indledningsvist, lærer os. De svarer i virkeligheden på spørgsmålet, jeg stillede: Kan man – til mennesker i sorg – sige “*jeres hjerter må ikke forfærdes – tro på Gud og tro på mig?*”? Ja. Det kan man! Men kun hvis man har blikket rettet mod evigheden, som forældrene havde. Dér i dåben blev det manifesteret, at de altid ville være sammen med deres barn hos Gud.

Jeg vil slutte af med et citat fra den gæstebog, der ligger her i Rigshospitalets Kirke, som siger det bedre end tusinde ord. Det er et forældrepar, der har skrevet: *”En stor tak til kirken, som hjalp os i vores svære stund i december, da vi mistede vores lille pige. Det har betydet så meget, at hun kunne blive døbt, da hun blev født. Og tak til Gud, fordi vi fik lov til at få et par timer med vores smukke datter, inden hun døde”*

De her forældre ville aldrig have været foruden deres pige – på trods af at hun

døde og på trods af den sorg, der kommer til at præge resten af deres liv. For endeligheden skal nok indhente os. Men lige her var blikket rettet på evigheden: Hun vil altid være deres datter. Til evig tid.

145 Gud give os alle – at vi hver dag må få mod, styrke og håb til at leve livet og huske os selv og hinanden på, at smerten og sorgen har en ende, og kun skal vare i kort tid i modsætning til glæden og kærligheden, som er en spire af evigheden.

Amen!

150

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

155

Tags

3. søndag efter påske, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lotte-morks-praediken-3-sondag-efter-paske>

160

165

170

175